

MALTOS ORDINAS

LIETUVA

MALTOS ORDINO PAGALBOS TARNYBA

PATVIRTINTA

Maltos Ordino pagalbos tarnybos prezidiumo
2017 m. gruodžio 12 d. sprendimu Nr. 23/PS-67

Pakeitimai: 2023-02-23 Nr.47/PS-173

**MALTOS ORDINO PAGALBOS TARNYBOS LIETUVOJE
VAIKŲ IR KITŲ PAŽEIDŽIAMŲ ASMENŲ SAUGUMO UŽTIKRINIMO
POLITIKA**

TURINYS

1. MALTOS ORDINO PAGALBOS TARNYBOS VAIKŲ IR KITŲ PAŽEIDŽIAMŲ ASMENŲ SAUGUMO UŽTIKRINIMO POLITIKA	3
1.1. Apie organizaciją	3
1.2. MOPT vizija, misija ir šūkis	3
1.1.1. Vizija	3
1.1.2. Misija	3
1.1.3. Šūkis	3
1.3. MOPT veikla	Error! Bookmark not defined.
1.4. Apie dokumentą	3
1.5. Dokumento tikslas	3
2. DOKUMENTE VARTOJAMOS SAŪVOKOS IR TRUMPINIAI	4
3. INFORMACIJOS APIE SAUGUMO UŽTIKRINIMO POLITIKĄ SKLAIDA	4
3.1. Saugumo užtikrinimo politikos įgyvendinimo sklaidos vykdomo būdai	4
4. PATIKROS PROCEDŪROS IR SAUGUMO UŽTIKRINIMO POLITIKOS NUOSTATŲ TAIKYMAS	5
4.1. Numatomos patikros procedūros	5
5. ATSAKOMYBĖS BEI PROCEDŪROS SUSIDŪRUS SU NETINKAMU ELGESIU	5
5.1. Reagavimas gavus informaciją apie netinkamą elgesį	5
5.2. Procedūros leidžiančios išvengti netinkamo elgesio su pažeidžiamais asmenimis	6
5.3. Pagalba asmeniui	7
5.4. Pagrindiniai darbo principai	7
5.5. Pažeidžiamų asmenų saugumas	7
6. PAŽEIDŽIAMŲ ASMENŲ SAUGUMO UŽTIKRINIMO POLITIKOS ĮGYVENDINIMO VERTINIMAS	7
6.1. Saugumo politikos įgyvendinimo vertinimas	7
6.2. Vertinimo forma	7
6.3. Vertinimo metu gautų duomenų analizė ir trūkumų pašalinimas	8

1. MALTOS ORDINO PAGALBOS TARNYBOS VAIKŲ IR KITŲ PAŽEIDŽIAMŲ ASMENŲ SAUGUMO UŽTIKRINIMO POLITIKA

1.1. Apie organizaciją

Maltos ordino pagalbos tarnyba (MOPT) įkurta 1991 metais, siekiant Lietuvoje teikti pagalbą visų rasių, tikėjimų ir tautų žmonėms, reikalingiems socialinės pagalbos. Ji yra senos ir garbingos labdarinę veiklą visame pasaulyje vykdančios organizacijos – Maltos ordino, veikiančio 144 pasaulio šalyse, dalis.

1.2. MOPT vizija, misija ir šūkis

1.1.1. Vizija

Moderni, atvira, gerbiama, tobulėjanti, geros valios žmones vienijanti, savanoriškais principais bei katalikiškomis vertybėmis besiremianti organizacija, teikianti kokybiškas socialines paslaugas ir siekianti mažinti socialinę atskirtį Lietuvoje.

1.1.2. Misija

Bendradarbiaujant su socialiniais partneriais bei rėmėjais Lietuvoje ir užsienyje, teikti pagalbą vargstantiems, neįgaliesiems, vienišiesiems ir kitiems socialinės rizikos asmenims, skatinti visuomenės socialinę brandą bei savanorystę.

1.1.3. Šūkis

Maltos ordino pagalbos tarnyba vadovaujasi jau 900 metų gyvuojančiu, Maltos Ordino šūkiu: „Tikėjimo saugojimas ir pagalba vargstantiems“ (lot. „*Tuitio Fidei et Obsequium Pauperum*“).

1.3. Apie dokumentą

Įgyvendindama savo misiją ir tikslus, Maltos ordino pagalbos tarnyba siekia užtikrinti, jog bet kokia jos veikla būtų saugi jos globojamiems asmenims ir užtikrintų jų interesus. MOPT veikla yra tiesiogiai susijusi su socialiai pažeidžiamų vaikų bei jų šeimų, neįgalieju, vyresnio amžiaus, mažas pajamas gaunančių ir nedirbančių asmenų problemomis, tad suvokdama savo atsakomybę, MOPT siekia skaidraus ir orientuoto į paslaugų gavėją paslaugų teikimo. Savo veikloje vadovujamės tiek nacionalinių, tiek ir tarptautinių reikalavimų normomis, ieškome geriausių veiklos būdų bei mechanizmų.

1.4. Dokumento tikslas

Šio dokumento tikslas – numatyti pagrindines nuostatas bei taisykles, priemones ir mechanizmus, kurie leis tiek Maltos ordino pagalbos tarnybos savanoriams ir darbuotojams, tiek kitaip su MOPT susijusiems bendradarbiaujantiems asmenims suvokti teisingo elgesio su pažeidžiamais asmenimis atsakomybę ir pasekmes, atpažinti fizinį ar psichologinį smurtą, seksualinę prievartą, įžeidimus ar bet kokius piktnaudžiavimus, nepriežiūrą, nerūpestingą, grubų elgesį, išnaudojimą, nenaudoti visų šių netinkamo elgesio formų ir nedelsiant jį sustabdyti pastebėjus taip elgiantis su pažeidžiamais asmenimis kitus asmenis arba tarpusavio netinkamą elgesį.

2. DOKUMENTE VARTOJAMOS SAŲVOKOS IR TRUMPINIAI

- 2.1. **MOPT** – Maltos ordino pagalbos tarnyba.
- 2.2. **Pažeidžiami asmenys** - socialiai pažeidžiami vaikai bei jų šeimos, neįgalieji, vyresnio amžiaus, mažas pajamas gaunantys ir nedirbantys bei kiti socialinės rizikos asmenys, gaunantys MOPT paslaugas ir dėl savo pažeidžiamumo turintys didesnę riziką būti nuskriausti.
- 2.3. **Netinkamas elgesys** - fizinis ar psichologinis smurtas, seksualinė prievarta, įžeidimai ar bet kokie piktnaudžiavimai, nepriežiūra, nerūpestingumas, grubus elgesys, išnaudojimas ir kt.
- 2.4. **Saugumo užtikrinimo politika** - Maltos ordino pagalbos tarnybos vaikų ir kitų pažeidžiamų asmenų saugumo užtikrinimo politika.
- 2.5. **Vertinimas** - saugumo užtikrinimo politikos įgyvendinimo vertinimas.
- 2.6. **MOPT grupės** – MOPT padaliniai regionuose, neturintys juridinio statuso.
- 2.7. **MOPT Vaikų dienos centrai** – MOPT grupėse įkurti socialiniai vaikų dienos centrai, kuriuose dirba MOPT savanoriai ir darbuotojai.
- 2.8. **MOPT darbuotojas** – darbo santykiais su MOPT susijęs asmuo.
- 2.9. **MOPT savanoris** – neatlygintinai MOPT paslaugas teikiantis asmuo, su organizacija sudaręs savanorystės sutartį.
- 2.10. **MOPT Etikos kodeksas** – MOPT dokumentas, įtvirtinantis pagrindinius organizacijos savanorių, samdomų darbuotojų ir vadovų dorovinio ir teisinio elgesio principus, kurių tiesiogiai nenustato Lietuvos Respublikos teisės aktai, MOPT įstatai ir kiti vidaus tvarkomieji dokumentai (priedas Nr. 1).
- 2.11. **MOPT Etikos komisija** – MOPT nariai, išrinkti visuotiniame susirinkime etikos klausimų sprendimui.

3. INFORMACIJOS APIE SAUGUMO UŽTIKRINIMO POLITIKĄ SKLAIDA

Saugumo užtikrinimo politikos įgyvendinimas apima visas MOPT veiklos ir valdymo sritis, todėl labai svarbu, kad informacija apie jos taikymą ir įgyvendinimą būtų pasiekama plačiai ir kuo didesniam ratui su MOPT veikla susijusių asmenų.

3.1. Saugumo užtikrinimo politikos įgyvendinimo sklaidos vykdomo būdai

- 3.1.1. Informacija apie saugumo užtikrinimo politiką skelbiama tinklapyje, MOPT leidiniuose bei socialiniuose tinkluose.
- 3.1.2. Kartu su MOPT Etikos kodeksu saugumo užtikrinimo politika pateikiama visiems MOPT padaliniais susipažinti.
- 3.1.3. Su saugumo užtikrinimo politika supažindinami nauji veiklą MOPT pradedantys savanoriai, periodiškai apie ją primenama jau savanoriaujantiems asmenims.
- 3.1.4. Informaciniuose MOPT leidiniuose apie saugumo užtikrinimo politiką informuojami rėmėjai bei partneriai.
- 3.1.5. Su saugumo užtikrinimo politika supažindinami visi dirbti pradedantys MOPT

darbuotojai ir valdymo organų nariai.

3.1.6. Su saugumo užtikrinimo politika bei MOPT Etikos kodeksu supažindinami MOPT paslaugų siekiantys asmenys, MOPT Vaikų dienos centrą lankantys vaikai bei jų artimieji, jei saugumo užtikrinimo politikos įgyvendinimas tiesiogiai susijęs su jiems teikiamomis paslaugomis.

4. PATIKROS PROCEDŪROS IR SAUGUMO UŽTIKRINIMO POLITIKOS NUOSTATŲ TAIKYMAS

Naujų darbuotojų ir savanorių įdarbinimo bei įtraukimo į veiklas procedūros MOPT derinamos su saugumo užtikrinimo politikos nuostatų taikymu nepriklausomai, ar asmuo dirba tiesioginį darbą su pažeidžiamais asmenimis.

4.1. Numatomos patikros procedūros

4.1.1. Naujai priimami į MOPT darbuotojai ir savanoriai, supažindinami su saugumo užtikrinimo politikos nuostatomis, o MOPT generalinis sekretorius, Etikos komisijos ir Prezidiumo nariai, taip pat tiesioginį darbą su pažeidžiamais asmenimis dirbantys asmenys - MOPT Vaikų dienos centrų darbuotojai, esant poreikiui, prieinamais būdais gali būti patikrinti dėl nepriekaištingos patirties, t. y. atliekamas asmens tapatybės ir ankstesnės patirties patikrinimas, pokalbio metu tiriamas asmens požiūris į šį darbą ir netinkamo elgesio su pažeidžiamais asmenimis pasireiškimus, pagal poreikį susisiekiant su ankstesniais darbdaviais ar net teisėsaugos institucijomis, kad nustatyta tvarka gauti papildomą informaciją.

4.1.2. Visuomet siekiama, kad apie asmenį gauta informacija būtų paremta įrodymais ir faktais, o ne prielaidomis, nuomonėmis ar įtarimais.

4.1.3. Siekdama pažeidžiamų asmenų apsaugos nuo netinkamo elgesio, MOPT pasilieka teisę išimtiniais atvejais bei iš anksto suderinusi su atsakingais partnerių asmenimis tikrinti partnerių ir rėmėjų veiklą, istoriją ir/ar reputaciją. Jei išaiškėja bet kokie netinkamo elgesio su pažeidžiamais asmenimis faktai, MOPT gali atsisakyti bendradarbiavimo ar paramos, ir nutraukti visus bendradarbiavimo santykius.

4.1.4. Jei į veiklą grupėje įtraukiamas naujas savanoris, už šių procedūrų taikymą yra atsakingas MOPT grupės vadovas ir MOPT generalinis sekretorius ar jo paskirtas darbuotojas, atsakingas už įdarbinimą, jei į MOPT yra įdarbinamas naujas darbuotojas.

4.2. Saugumo užtikrinimo politikos nuostatos turi būti diegiamos ir per MOPT darbuotojų bei savanorių mokymus.

5. ATSAKOMYBĖS BEI PROCEDŪROS SUSIDŪRUS SU NETINKAMU ELGESIU

5.1. Reagavimas gavus informaciją apie netinkamą elgesį

Gavęs informaciją iš paslaugų gavėjų arba jų artimųjų arba pats susidūręs su netinkamu elgesiu prieš pažeidžiamus asmenis, MOPT darbuotojas arba savanoris visų pirma turi

išsiaiškinti situaciją ir grupės vadovui arba tiesiogiai MOPT generaliniam sekretoriui (jei tai MOPT darbuotojas) pateikti raštišką pranešimą (priedas Nr. 2) apie įtarimus dėl netinkamo elgesio. Gavęs informaciją grupės vadovas nedelsdamas ją perduoda MOPT generaliniam sekretoriui, kuris toliau elgiasi vadovaudamasis Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka, t.y. praneša atitinkamoms institucijoms (policijai, socialinėms tarnyboms). Jei reikalinga atlikti vidinį tyrimą, MOPT generalinis sekretorius atvejį nagrinėti perduoda MOPT Etikos komisijai. Apie visus atvejus dėl netinkamo elgesio su pažeidžiamais asmenimis reikia pranešti kaip galima greičiau.

5.2. Procedūros leidžiančios išvengti netinkamo elgesio su pažeidžiamais asmenimis

Siekiant išvengti netinkamo elgesio su pažeidžiamais asmenimis, grupių vadovai, MOPT generalinis sekretorius ir MOPT Etikos komisija bei Prezidiumas turi užtikrinti, jog:

5.2.1. Operatyviai reaguojama į bet kokius įtarimus dėl netinkamo elgesio ir su visomis šalimis elgiamasi sąžiningai, pagarbiai ir užtikrinant nekaltumo prezumpcijos, kad asmuo yra nekaltas, kol nenustatoma kitaip, taikymą.

5.2.2. Profesionaliai svarstomi visi gaunami pranešimai apie galimą netinkamą elgesį, užtikrinant informacijos konfidencialumą, anonimiškumą ir objektyviai įvertinant turimus faktus.

5.2.3. Dedamos visos pastangos, kad bet koks atvejis, susijęs su netinkamu elgesiu prieš pažeidžiamus asmenis, būtų tinkamai išnagrinėtas ir išspręstas, atvejo tyrimo eiga stebima MOPT generalinio sekretoriaus. Dėl to reikia skatinti pagarbos, pasitikėjimo ir atsakomybės aplinką MOPT, teikiant paslaugas pažeidžiamiesiems asmenims.

5.2.4. Informacija apie atvejį turi būti neprieinama jokiems pašaliniais ir su situacija nesusijusiems asmenims, o jei ją perduoti būtina – tai turi būti atitinkamai užfiksuota. Informaciją apie atvejį turi žinoti tik grupės vadovas, MOPT generalinis sekretorius, MOPT Etikos komisijos nariai ir tiesiogiai su atveju susiję asmenys atitinkamai pagal jų įsitraukimą į atvejį.

5.2.5. Jei pažeidžiamo nepilnamečio asmens tėvai, tėviai ar globėjai nėra su juo netinkamai besielgę asmenys, apie įtarimus ar nustatytus faktus jiems turi būti pranešta nedelsiant. Jei pažeidžiamo nepilnamečio asmens tėvai, tėviai ar globėjai elgiasi netinkamai, apie atvejį pranešama Vaiko teisių skyriui arba policijai vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu.

5.2.6. Jei atvejis yra susijęs su MOPT darbuotoju arba savanoriu, jis turi būti tuč tuojau nušalinamas nuo pareigų, iki kol atvejis bus iširtas, neskatinant jo kaltės, o pabrėžiant būtinybę atitinkamoms tarnyboms atlikti nepriklausomą ir konfidencialų tyrimą. Jei jo kaltė įrodoma – jis atleidžiamas iš savo pareigų. Galimai netinkamai pasielgusio MOPT darbuotojo arba savanorio elgesį vidiniu tyrimu nagrinėja ir MOPT Etikos komisija MOPT generalinio sekretoriaus prašymu.

5.2.7. MOPT savanorių ar darbuotojų, pranešusių apie įvykį, atžvilgiu neturi būti naudojamos jokios poveikio priemonės, taip pat jie neturi jaustis vienaip ar kitaip baudžiami už tyrimo inicijavimą.

5.2.8. Šios politikos ar MOPT Etikos kodekso nuostatų pažeidimas gali būti priežastis nutraukti darbo santykius su MOPT darbuotoju ir savanorystės sutartį – su savanoriu. Ši nuostata įrašoma MOPT darbo ir savanorystės sutartyse.

5.3. Pagalba asmeniui

Pagal galimybes reikia suteikti paramą bei reikiamą pagalbą asmeniui, kurio atžvilgiu buvo panaudotas netinkamas elgesys, taip pat pasitelkti reikiamos pagalbos iš kitur, jei jos negalima suteikti MOPT. Asmeniui turi būti sudarytos visos sąlygos ramiai papasakoti situaciją ir dėl to jaustis saugiai, jis turi būti informuotas apie reikalingas procedūras bei tolimesnius veiksmus.

5.4. Pagrindiniai darbo principai

Pagrindiniai principai, kuriais vadovaujantis turi būti sprendžiami netinkamo elgesio su pažeidžiamais asmenimis atvejai yra:

- 5.4.1. Konfidencialumas;
- 5.4.2. Anonimiškumas;
- 5.4.3. Kruopštumas;
- 5.4.4. Nepriklausomumas;
- 5.4.5. Pagarba asmenų interesams ir teisėms;
- 5.4.6. Partnerystė;
- 5.4.7. Nekaltumo prezumpcijos paisymas;
- 5.4.8. Visapusiškas nagrinėjimas.

5.5. Pažeidžiamų asmenų saugumas

Pažeidžiamų asmenų saugumo užtikrinimas turi būti prioritetinga sritis ir tuomet, kai jų nuotraukos, vaizdo įrašai, citatos ar kt. asmeninė informacija yra naudojama informacinei MOPT medžiagai ar bendroje veikloje su žiniasklaida, partneriais bei rėmėjais. Visi pažeidžiamų asmenų atvaizdavimai informacijos priemonėse turi būti pagarbūs, pozityvūs ir neįžeidžiantys, pateikiami laikantis reikalingų geranoriško sutikimo taisyklių, asmenims smulkiai išaiškinant naudojimo tikslus ir šių susitarimų laikantis. Prieš fotografuojant ar filmuojant nepilnamečius asmenis turi būti gautas jų tėvų ar teisėtų jų atstovų sutikimas dėl atvaizdo naudojimo. Pažeidžiamiesiems asmenims ir jų atstovams turi būti aiškiai išaiškinta kur ir kaip bus naudojami atvaizdai, ir jie būtinai turi būti taip ir naudojami.

6. PAŽEIDŽIAMŲ ASMENŲ SAUGUMO UŽTIKRINIMO POLITIKOS ĮGYVENDINIMO VERTINIMAS

6.1. Saugumo politikos įgyvendinimo vertinimas

Siekiant užtikrinti tinkamą pažeidžiamų asmenų saugumo užtikrinimo politikos įgyvendinimą ir sėkmingai kontroliuoti jį bei valdyti, nuolat ir sistemingai atliekamas saugumo užtikrinimo politikos įgyvendinimo vertinimas. Vertinimą atlieka MOPT Etikos komisija arba jos pritarimu - MOPT generalinio sekretoriaus įgalioti tai atlikti grupių vadovai. Vertinimo dažnumas nustatomas savo nuožiūra, tačiau toks vertinimas turi būti atliekamas ne rečiau nei kartą per metus.

6.2. Vertinimo forma

Vertinimo forma pasirenkama taip pat savo nuožiūra – gali būti sudaromi klausimynai, inicijuojami pokalbiai tiek su darbuotojais ar savanoriais, tiek su MOPT paslaugų gavėjais, pasirinktinai stebimas paslaugų atlikimas.

6.3. Vertinimo metu gautų duomenų analizė ir trūkumų pašalinimas

Vertinimų metu gauti duomenys turi būti analizuojami MOPT generalinio sekretoriaus bei Etikos komisijos bendrai ir naudojami įvertinant saugumo užtikrinimo politikos įgyvendinimo lygmenį, teigiamas ir tobulintinas puses, ir numatant priemones, skirtas pašalinti visus saugumo užtikrinimo politikos įgyvendinimo trūkumus.